خراسان روزنامه صبح ایران
یکشنبه ۲ آبان ۱۳۹۵ . ۲۱ محرم ۱۴۳۸ . شماره ۱۹۳۸۲

ابن اعثم کوفی
(متوفی به سال ۳۰۴ هـ.ش)

ابومحمد، احمدبن علی، معروف به ابن اعثم کوفی، محدث، شاعر و مورخ شیعی مذهب قرن سوم و چهارم هجری قمری بود. برخی مورخان زادگاه او را کوفه می دانند. ظاهرا ابن اعثم آثار فراوانی در عرصه تاریخ اسلام و ادبیات عرب به رشته تحریر درآورده، اما امروزه تنها اثر معروف و در دسترس وی، کتاب «الفتوح» است. این کتاب که یکی از منابع مهم تاریخ اسلام در باره سده های نخستین محسوب می شود، در ۹ جلد به زیور طبع آراسته شده است.

قیام‌های عاشورایی

جواد نوائیان رودسری
info@khorasannews.com

یکی از آثار مهم قیام سیدالشهدا(ع)، احیای مفهوم ایثار و شهادت در جامعه اسلامی بوده و هست. امویان، پس از تسلط بر حکومت، تمام تلاش خود را برای از بین بردن مفاهیمی که می‌توانست الهام‌بخش مردم در راستای ظلم‌ستیزی باشد، به کار گرفتند. معاویه، طی ۲۰ سال حکومتش، با استفاده از امکانات گسترده‌ای که در اختیار داشت، آموزه‌های ناب اسلامی را آماج حملات سهمگین قرار داد. از یک سو، صدها حدیث درباره مناقب ساختگی بنی امیه و به‌ویژه معاویه و پدرش، ابوسفیان، جعل و در جامعه منتشر و از سوی دیگر، تلاشی گسترده برای محو نام امیرالمؤمنین(ع) از یاد و خاطر مسلمانان آغاز شد. با این حال، اقدامات بنی امیه نتوانست حقیقت اسلام را از بین ببرد. شهادت مظلومانه امام حسین(ع) و یارانش، موجی از بیداری را در جامعه اسلامی به وجود آورد و مفاهیمی را که مدت‌ها در حاشیه قرار گرفته بود، دوباره در کانون توجه مسلمانان قرار داد. یکی از مهم‌ترین این مفاهیم، مفهوم قیام و شهادت‌طلبی بود. به نوشته نویسندگان کتاب ارزشمند «مقتل جامع سیدالشهدا(ع)»، «در آن زمان بیشتر قبایل و رجال دینی، مطیع زر و زور بودند؛ به ویژه در عصر امام حسین(ع)، شیوخ قبایل و رجال دینی، نوکران پول و مال محسوب می‌شدند و به سادگی، وجدان و انسانیت خود را در برابر مال و ثروت ناچیز دنیا می‌فروختند. طبیعی است که در چنان شرایطی، مردم نیز در مقابل زورگویان سر تسلیم و کرنش فرود می‌آوردند و به رغم آگاهی از خباثت‌ها و انحرافات یزید و عبید...، از آنها اطاعت می‌کردند. قیام امام حسین(ع) این وضع را به هم ریخت و سنت ایثار و شهادت را در جامعه اسلامی زنده کرد. امام حسین(ع) با قیام خود، پرده از روی زندگی ننگین و همراه با ذلت مسلمانان برداشت و راه زندگی باعزت و شهادت با افتخار را پیش پای آنها نهاد؛ راهی که تا امروز، به عنوان عاملی حیاتی برای حفظ اسلام و مکتب تشیع، باقی مانده است.» (مقتل جامع، جلد ۲، صفحه ۲۴۵) آنچه در پی می‌آید، گزارشی تاریخی از دو قیام مهم پس از عاشورا است؛ قیام‌هایی که با الهام از قیام سیدالشهدا(ع) شکل گرفت و نقشی مهم در تداوم و گسترش تفکر ایثار و شهادت در جهان اسلام داشت.

■ **قیام توابین؛ جریانی حول محور پشیمانی**

قیام «توابین»، نخستین قیام شیعی، پس از واقعه جانگداز عاشورا بود. با هلاکت یزید در سال ۶۳ (هـ.ق)، سلیمان بن صرد خزاعی، از اصحاب پیامبر گرامی اسلام(ص) و امیرالمؤمنین(ع)، شیعیان را به قیام علیه قاتلان امام حسین(ع) دعوت کرد. (تجارب الامم، جلد ۲، صفحه ۹۷ و ۹۸). با این حال، به دلیل تسلط امویان بر کوفه، هنوز امکان برپایی قیام وجود نداشت و سلیمان، موفق به سازماندهی شیعیان نشد. چندی بعد، با مرگ «معاویة بن یزید» و آغاز درگیری‌های داخلی میان امویان، بر سر کسب قدرت، ابن زیاد از کوفه گریخت و به شام رفت. سلیمان بن صرد از این فرصت استفاده کرد و افرادی را برای دعوت شیعیان به قیام، به مناطق مختلف عراق فرستاد و این، مقدمه‌ای برای قیام توابین در عراق شد. (طبری، جلد ۴، صفحه ۴۳۲).

به نوشته «ابن اعثم کوفی» در «کتاب الفتوح»، سلیمان بن صرد، در نامه‌ای به «سعدبن حذیفه» در مدائن و «مخربه بن مثنی» در بصره، تاریخ آغاز قیام را، نخستین روز ماه ربیع الاول سال ۶۵ هـ.ق اعلام کرد. (کتاب الفتوح، جلد ۶، صفحه ۵۲) در پی این تصمیم، سلیمان، بزرگان شیعه را به منزلش دعوت کرد. او با همکاری «مسیّب بن نجبه فزاری»، «رفاعة بن شداد بجلی»، «عبدا... بن وال تمیمی» و «عبدا... بن سعد ازدی»، احساسات شیعیانی را که به امامشان بی‌وفایی کرده‌بودند، برانگیخت و بر انتقام از قاتلان امام(ع) تأکید کرد. در همین جلسه بود که شاکله قیام توابین در قالب برخی سخنرانی ها، ارائه و در تاریخ ثبت شد. «عبیدا... بن عبدا...»، یکی از رؤسای توابین، طی سخنان شورانگیزی در این جلسه، اظهار کرد: «... من شما را به کتاب خدا، سنت پیامبر(ص) و انتقام خون اهل بیت(ع) و جهاد با منکران دین و مارقین دعوت می کنم. اگر کشته شدیم، آنچه نزد خداوند برای نیکان است، خیر است و اگر پیروز هم شدیم [ردّدنا هذا الامر الی اهل بیت نبیّنا] حکومت را به اهل بیت(ع) برگردانده‌ایم.» (تجارب الامم، جلد ۲، صفحه ۹۷) واقعیت آن است که توّابین به دلیل یاری نکردن سیدالشهدا(ع) در کربلا و شهادت آن امام هُمام، به شدت احساس شرم و خُسران می کردند. آنها یاری نکردن امام زمانشان را، معصیتی بزرگ می‌دانستند که تنها با شهادت و نثار خونشان قابل جبران است. این موضوعی بود که سلیمان بن صرد خزاعی، با استناد به آیه ۵۴ سوره بقره، بر آن تأکید و دیگران را به اجرای آن تشویق می کرد. (انساب الاشراف، جلد۵، صفحه ۲۰۶)

> قیام، در شب چهاردهم ربیع الاول سال ۶۶ هـ.ق (پنجشنبه، ۳۰ مهرماه سال ۶۴ شمسی) آغاز شد. نیروهای مختار با دو شعار «یا منصور اَمِت» و «یا لثارات الحسین(ع)» جنگ با عوامل زبیری و گروهی از فعالان سپاه ابن زیاد در واقعه کربلا را آغاز کردند

به هر حال، با اعلام تاریخ آغاز قیام، ۱۶ هزار نفر از مردم کوفه با سلیمان بن صرد بیعت کردند. (الکامل، جلد ۴، صفحه ۱۷۵) اما زمانی که سلیمان در «نُخیله» [اردوگاه نظامی نزدیک کوفه] اردو زد و منتظر پیوستن بیعت کنندگان بود، تنها ۴ هزار نفر در این محل حاضر شدند. این بدعهدی در عزم توابین خللی وارد نکرد. آنها ابتدا راهی کربلا شدند و پس از ندبه و زاری بر مدفن مطهر امام حسین(ع) و وداع با آن حضرت، به سمت منطقه «حصاصه» و از آن جا، به «انبار» و سپس «عین الورده» رفتند. (کتاب الفتوح، جلد ۶، صفحه ۸۹) با وجود پیروزی ابتدایی توابین بر سپاهیان شام، که فرماندهی آن را عبیدا... بن زیاد بر عهده داشت، سربازان کم تعداد توابین نتوانستند در برابر لشکر انبوه شامیان مقاومت کنند. سلیمان بن صرد خزاعی در روز سوم نبرد، شهید شد و با شهادت «مسیّب بن نجبه»، جانشین سلیمان، باقی مانده توابین، به فرماندهی «رفاعة بن شداد بجلی» عقب نشینی کردند. ظاهراً، با این که قیام توابین مبتنی بر حُسن نیت بود، اما به دلیل نداشتن درایت سیاسی و نیز موقعیت شناسی لازم، نتوانستند نیروی خود را در زمان مؤثر به کار بگیرند.

■ **قیام مختار و تلاش برای اجرای عدالت**

بی تردید قیام مختار موفق ترین قیام شیعیان پس از واقعه کربلا بوده است. مختار، پسر ابوعبید ثقفی، عمده شهرت خود را مدیون پدرش بود. «ابوعبید ثقفی» در دوران خلیفه دوم، فرماندهی سپاه مسلمانان را در فتح ایران برعهده داشت و در همین لشکرکشی، کشته شد. مختار، زمانی که امام حسین(ع)، مدینه را به مقصد کوفه ترک کردند، توسط ابن زیاد زندانی شد. «احمدبن اسحاق یعقوبی» درباره ماجرای زندانی شدن مختار نوشته است: «وکان المختار بن أبی عبید الثقفی أقبل فی جماعة علیهم السلاح، یریدون نصر الحسین بن علی، فأخذه عبیدا... بن زیاد، فحبسه و ضربه بالقضیب حتی شَتَر عینه؛ مختار بن ابوعبید سردسته گروهی از افراد مسلح بود که قصد یاری امام حسین(ع) را داشتند. ابن زیاد او را به زندان انداخت و با چوب دستش، جراحت سختی بر چشم مختار وارد کرد.» (تاریخ یعقوبی، جلد ۲، صفحه ۲۵۸)

به نوشته طبری، مختار توانست پس از واقعه کربلا، با وساطت شوهر خواهرش، عبدا... بن عمر، نزد یزید، از بند ابن زیاد برهد. مختار سپس به مکه رفت و مدتی در این شهر ماند. او در ماجرای دفاع از حریم کعبه و جنگ با امویان، در کنار لشکریان عبدا... بن زبیر جنگید. مختار، پس از پایان جنگ مکه، به کوفه بازگشت. ورود او به کوفه، همزمان با آغاز قیام توابین بود. عبدا... بن یزید، حاکم زبیری کوفه، مختار را به زندان انداخت و ظاهرا، این گونه از فعالیت او، که خود را خونخواه امام حسین(ع) می دانست، جلوگیری کرد. به گفته «ابی مِخنَف»، مختار حدود ۱۵ روز زندانی بود (ترجمه تاریخ طبری، ج۷، صفحه ۳۲۴۷). او طی این مدت کوشید از قیام بدون برنامه توابین جلوگیری کند. به نوشته طبری، مختار، سلیمان بن صرد را فردی می دانست که «لاعلم له بالحروب والسیاسة؛ از دانش جنگی و سیاست بی بهره است.» (تاریخ سیاسی اسلام، دفتر سوم، صفحه ۲۱۳) با این حال، مختار پس از شکست توابین، نامه‌ای محبت آمیز به «رفاعة بن شدّاد»، فرمانده توابین، نوشت و شهادت سلیمان و یارانش را به او تسلیت گفت. (تاریخ طبری، جلد ۴، صفحه ۴۸۷)

با پایان یافتن قیام توابین و کشته شدن جمع زیادی از آنان در «عین الورده»، مختار قیام خود را در سال ۶۶ (هـ.ق) آغاز کرد. او برای استفاده از تمام ظرفیت شیعیان، به حمایت جدی نیاز داشت و توانست نظر مثبت محمد بن حنفیه، فرزند امیرالمؤمنین(ع)، را برای قصاص قاتلان امام حسین(ع)، جلب کند. تعدادی از شیعیان کوفه که در حمایت محمدبن حنفیه از مختار تردید داشتند، همراه «عبدالرحمن بن شریح همدانی» راهی مکه شدند و در دیداری با محمدبن حنفیه، از او درباره قصد مختار کسب تکلیف کردند. محمدبن حنفیه به آنان گفت: «و أما ما ذکرتم من أمر المختار بن أبی عبید فوا... لقد وددتُ أن ا... تعالی قد انتصر لنا من عدونا بمن شاء من خلقه؛ اما درباره پرستشان در مورد مسئله مختار، به خدا قسم دوست دارم خداوند به دست هر کدام از بندگانش که می خواهد انتقام ما را از دشمنانمان بگیرد.» (کتاب الفتوح، ج ۶، صفحه ۲۲۸) برداشت شیعیان کوفه از این سخن، حمایت تلویحی محمدبن حنفیه از مختار بود.

■ **برافراشته شدن پرچم خونخواهی سیدالشهدا(ع)**

به این ترتیب، بیشتر شیعیان کوفه در کنار مختار قرار گرفتند و قیام، در شب چهاردهم ربیع الاول سال ۶۶ هـ.ق (پنجشنبه، ۳۰ مهرماه سال ۶۴ شمسی) آغاز شد.

> واقعیت آن است که توّابین به دلیل یاری نکردن سیدالشهدا(ع) در کربلا و شهادت آن امام هُمام، به شدت احساس شرم و خُسران می کردند. آنها یاری نکردن امام زمانشان را، معصیتی بزرگ می‌دانستند که تنها با شهادت و نثار خونشان قابل جبران است. این موضوعی بود که سلیمان بن صرد خزاعی، با استناد به آیه ۵۴ سوره بقره، بر آن تأکید و دیگران را به اجرای آن تشویق می کرد

نیروهای مختار با دو شعار «یا منصور اَمِت» و «یا لثارات الحسین(ع)» جنگ با عوامل زبیری و گروهی از فعالان سپاه ابن زیاد در واقعه کربلا را آغاز کردند. با هلاکت راشد بن ایاس، فرمانده نیروهای نظامی زبیری، عبدا... بن مطیع، حاکم منصوب عبدا... بن زبیر، از کوفه گریخت و شهر به دست نیروهای مختار افتاد. مختار پس از تسلط بر کوفه، مردم را به بیعت با خود فراخواند. به نوشته طبری، مختار به مردم کوفه گفت: «با من بر اساس کتاب خدا و سنت پیامبر(ص) و خونخواهی اهل بیت(ع) و نبرد با منحرفان و دفاع از ضعیفان و نبرد با کسی که با ما نبرد کند و صلح با کسی که با ما در صلح باشد و وفا به بیعتمان، بیعت کنید.» (ترجمه تاریخ طبری، جلد ۸، صفحه ۳۳۱۷) مختار پس از گرفتن بیعت از مردم کوفه، کوشید قلمرو حکومت خود را گسترش دهد و همزمان، به جنگ با امویان و قصاص قاتلان امام حسین(ع) و یارانش پرداخت.

■ **یک حکومت کوتاه**

با این حال، دوران حکومت مختار بر کوفه، خیلی زود به پایان رسید. اشراف فراری کوفه، مصعب بن زبیر را نسبت به اعمال مختار به شدت بدبین کردند و در نهایت نیروهای زبیری توانستند با تصرف کوفه و به شهادت رساندن مختار به حکومت یک ساله او خاتمه دهند. با وجود کوتاه بودن دوران حکومت مختار در کوفه، قیام او تأثیر شگرفی بر شرایط سیاسی و اجتماعی عراق و حتی جهان اسلام گذاشت. افزون بر قصاص قاتلان امام حسین(ع) و یاران آن حضرت، یکی از مهم ترین جنبه های قیام مختار، حضور مسلمانان غیرعرب و به ویژه ایرانی، در میان سپاه او بود. این حضور، سرآغاز مشارکت مؤثر ایرانیان در فضای سیاسی جهان اسلام محسوب می شود. حضور تأثیرگذار ایرانیان در جریانات سیاسی جهان اسلام، چنان برای خلفای اموی واهمه انگیز بود که عبدالملک بن مروان کوشید با اعطای سهم بیشتری از بیت المال به ایرانیان، نظر آن ها را نسبت به حکومت اموی تغییر دهد. (عقدالفرید، جلد۵، صفحه ۱۴۸)

■ **منابع**

تجارب الامم، ابن مسکویه رازی
تاریخ طبری، ترجمه ابوالقاسم پاینده
کتاب الفتوح، ابن اعثم کوفی
انساب الاشراف، بلاذری
الکامل فی التاریخ، ابن اثیر
تاریخ سیاسی اسلام، دفتر سوم، رسول جعفریان
تاریخ یعقوبی، احمدبن اسحاق یعقوبی
عقدالفرید، ابن عبدربه

یادداشت تاریخی

آثار سیاسی قیام سیدالشهدا(ع)

استاد رسول جعفریان
info@khorasannews.com

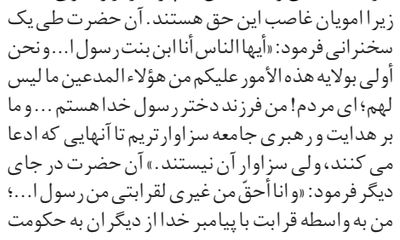

واقعه کربلا از حوادث تعیین کننده در جریان تکوین شیعه در تاریخ است. باید دانست که مبانی تشیّع، به‌ویژه اساسی ترین اصل آن، یعنی امامت، در قرآن و سنت وجود دارد؛ امّا جدایی تاریخی شیعه از دیگر گروه‌های موجود در جامعه، به تدریج صورت گرفته است. سنّت و اندیشه ای که از دوره خلافت امام علی علیه السّلام به یادگار ماند، تا حدود زیادی، باعث انسجام فکری شیعه شد.

حمایت اموی ها از اسلام ساخته خودشان که سیاست گذاری های معاویه، اجازه نداده بود ماهیّت و فاصله آن با اسلام واقعی آشکار شود، در جریان به خلافت رسیدن یزید، وضوح بیشتری پیدا کرد.

در جریان واقعه کربلا، جدایی تاریخی شیعه از سایر گروه‌هایی که تحت تأثیر اسلام مورد حمایت امویان بودند، قطعی شد. از آن پس، تشخیص و تشخّص شیعه، یعنی گروهی که از سنّت و سیره علی(ع) و جانشینان او پیروی می کردند، از دیگر گروه‌ها، کاملا ممکن بود.

در میان شیعیان، گروهی از هر حیث تابع ائمه(ع) بودند و آنها را وصی پیامبر صلّی ا... علیه و آله و منتخب او می‌دانستند. از سوی دیگر، گروه‌هایی از مردم عراق و بعضی از مناطق دیگر، تنها برتری علویان را بر امویان در نظر داشتند و تشیّع آنها در همین حد بود. افرادی که در کربلا، در کنار امام حسین علیه السّلام به شهادت رسیدند، از شیعیانی بودند که امامت را تنها حقّ علی علیه السّلام و فرزندانش می دانستند.

امام حسین علیه السّلام در موارد متعدّدی از مردم خواست تا حق را به اهلش بسپارند و او را یاری کنند؛ زیرا امویان غاصب این حق هستند. آن حضرت طی یک سخنرانی فرمود: «أیها الناس أنا ابن بنت رسول ا... ونحن أولی بولایه هذه الأمور علیکم من هؤلاء المدعین ما لیس لهم؛ ای مردم! من فرزند دختر رسول خدا هستم ... و ما بر هدایت و رهبری جامعه سزاوارتریم تا آنهایی که ادعا می کنند، ولی سزاوار آن نیستند.» آن حضرت در جای دیگر فرمود: «وانا أحقّ من غیری لقرابتی من رسول ا...؛ من به واسطه قرابت با پیامبر خدا از دیگران به حکومت سزاوارترم.»

علاوه بر امام حسین(ع)، یاران آن حضرت نیز، در فرصت‌های مختلفی این اعتقاد را با نثر و نظم بیان کرده‌اند. مسلم بن عقیل به ابن زیاد گفت: به خدا سوگند، معاویه خلیفه به حق نیست؛ بلکه با حیله گری بر وصی پیامبر صلّی ا... علیه و آله غلبه و خلافت را غصب کرده است. عبدالرحمن بن عبدا... یزنی، از اصحاب امام حسین(ع) در کربلا، می گفت: «أنا ابن عبدا... من آل یزن / دینی علی دین حسین و حسن؛ من فرزند عبدا... از آل یزن هستم و دینم، همان دین حسین و حسن(ع) است.» همچنین، حجاج بن مسروق، خطاب به امام حسین علیه السّلام گفت: «ثم أباک ذی الندی علیّا / ذلک الذی نعرفه وصیّا». هلال بن نافع بجلی نیز در شعری گفته است: «أنا الغلام الیمنی البجلی / دینی علی دین حسین و علی؛ من از بنی تمیم و بجلی هستم و دینم همان دین حسین و -پدرش- علی(ع) است.»

عثمان بن علی(ع) نیز در شعری گفت: إنی أنا عثمان ذو المفاخر شیخی / علی ذو الفعال الطاهر و ابن عم النبی / الطاهر أخو حسین خیره الأخائر / و سید الکبار و الاصاغر بعد الرسول و الوصیّ الناصر؛ من عثمان صاحب مفاخر هستم. آقایم علی، صاحب کارهای پاک و طاهر است. من پسرعمّ پیامبر طاهر هستم و برادر حسین، برگزیده‌ترینِ برگزیدگان است؛ سید صغیر و کبیر، بعد از پیامبر و وصی او.» از این اشعار و نیز اشعاری که از عباس بن علی علیه السّلام و دیگران نقل شده است، به خوبی می توان اعتقاد شیعی یاران امام را، نه در حد طرفداری سیاسی، بلکه بُعد اعتقادی آن، به خوبی درک کرد.

منبع: حیات فکری و سیاسی امامان شیعه(ع)
صص ۳۲۲ تا ۳۲۶

حرف هایتان را با ما به گوش مسئولان برسانید
تلگرام، ایتا ۰۹۱۵۳۳۳۳۲۷۱
شماره پیامک 2000999
ستون حرف مردم سلام
لطفا به مسئولان بگویید که...
ستون «حرف مردم» روزنامه خراسان انعکاس دهنده صادق دیدگاه ها، نظرات، انتقادات و مشکلات شما است.

پایگاه اینترنتی دفتر پژوهش
خراسان
www.rkhi.ir

رشد دوندگی خبرنگار
سوژه خود را برای صفحه پیگیری حرف مردم تلگرام کنید
۰۹۳۹-۳۳۳۳۰۲۷
@khorasanerazavi

تحلیل های روز را اصلاح کنید
www.Rasad.org

همسر عزیزم
آقای سیدمهدی بدیعی
قبولی شما در مقطع دکترای حقوق
را تبریک عرض می کنم ۹۵۲۲۸۴۲۶/ف
همسر و فرزندان

مدیر کل محترم استاندارد و تحقیقات صنعتی خراسان رضوی
جناب آقای مهندس جمیع
کارشناس محترم سرکار خانم مهندس بابوریان
فرا رسیدن روز جهانی استاندارد را به شما طلایه داران کیفیت «زندگی» تبریک عرض می نماییم
جهان سلولز شرق ۹۵۲۲۹۴۹۸/ف

جناب آقای دکتر آرمین سعیدی
زحمات صادقانه و تلاش دلسوزانه شما که جلوه‌ای از حرفه مقدس پزشکی را نمایان ساخت هرگز از یادمان نخواهد رفت و بدین وسیله از زحمات جنابعالی و پرسنل بخش شیمی درمانی مرکز آنکولوژی رضا صمیمانه قدردانی می گردد.
فروتن- علوی ۹۵۲۳۰۲۰۰/م

سرکار خانم دکتر ریحانه ابراهیمی
شاعره فرهیخته و خواهر عزیزمان
قبولی افتخارآمیزتان در
آزمون بورد تخصصی پزشکی قانونی و مسمومیت را به شما و همسر گرامیتان
جناب آقای دکتر وحید تی تی دژ
صمیمانه تبریک عرض می نماییم. ۹۵۲۲۹۳۷۱/م
عصمت ابراهیمی- طلعت ابراهیمی

سرکار خانم دکتر زیتا خداشاهی
کسب موفقیت در آزمون دانشنامه بورد تخصصی بیماری های عفونی را به شما و همسر گرامیتان جناب آقای دکتر سرجمعی
تبریک عرض می نماییم ۹۵۲۲۹۹۲۴/ف
دکتر حمیدرضا بیاتی، دکتر ماندانا خداشاهی

سرکار خانم دکتر زیتا خداشاهی
موفقیت شما را در آزمون بورد تخصصی عفونی کشور تبریک می گوئیم.
فرخ محمد زاده و خانواده ۹۵۲۲۸۳۸۰/ف

سرکار خانم دکتر فاطمه حق پرست
قبولی افتخارآمیزتان در آزمون بورد تخصصی قلب و عروق را به شما و همسر گرامیتان جناب آقای دکتر سعید ابراهیمی
صمیمانه تبریک عرض می نماییم.
عصمت ابراهیمی- طلعت ابراهیمی ۹۵۲۲۹۳۶۷/م

نوه عزیزم خانم دکتر زیتا خداشاهی
موفقیت افتخارآمیز شما را در آزمون بورد تخصصی رشته بیماری عفونی کشوری تبریک می گویم، امیدوارم همیشه در پناه حق تعالی باشید. ۹۵۲۲۹۱۸۷/م
پدربزرگت: شاهیده

مدیریت محترم
اداره نظارت بر مواد غذایی خراسان رضوی
جناب آقای دکتر اسماعیل زاده
کارشناس محترم جناب آقای دکتر دانایی
فرارسیدن روز جهانی غذا بر شما جهادگران عرصه سلامت مبارک باد.
جهان سلولز شرق ۹۵۲۲۹۴۹۳/ف

برادر عزیزم جناب آقای
دکتر سعید ابراهیمی
متخصص محترم اطفال
قبولی همسرتان سرکار خانم
دکتر فاطمه حق پرست
را در بورد تخصصی قلب تبریک می گویم.
خواهر گرامی خانم
دکتر ریحانه ابراهیمی
قبولی شما را در بورد تخصصی امسال پزشکی قانونی و مسمومیت، همچنین کسب رتبه اول بورد تخصصی پزشکی قانونی و مسمومیت همسرتان جناب آقای
دکتر وحید تی تی دژ
را درود و شاد باش می گویم. از درگاه حق تعالی توفیق روزافزونشان را آرزومند هستم
برادرتان محمدصادق ابراهیمی ۹۵۲۲۹۷۵۴/ق

برادر عزیزم آقای رضا راد
وکیل پایه یک دادگستری
موفقیت را در آزمون دکترای حقوق کیفری و جرم شناسی تبریک می گویم.
دارا راد ۹۵۲۲۹۴۷۶/ف

استاد گرامی
آقای سیدمهدی موسوی کاخکی
قبولیتان را در رشته
دکتری حقوق بین الملل
به جنابعالی تبریک می گوییم.
توفیق روز افزون حضرتعالی را از خداوند بزرگ خواهانیم.
از طرف آننا حاجیان - مریم مرادی
زهرا حبیب زاده ۹۵۲۲۸۳۶۲/ش

خانم مهندس بهناز رمضانپور
انتخاب شایسته شما به عنوان
مدیر کنترل کیفیت نمونه
در حوزه فرآورده های ساختمانی
سال ۱۳۹۵ استان خراسان رضوی
را تبریک عرض می نمایم. ۹۵۲۲۹۵۳۰/ل
حسین آئینه چی
مدیر عامل ایزوگام الماس شرق

جناب آقای مهندس انواری
مدیر کل محترم نقشه برداری شمال شرق کشور
انتخاب و انتصاب شایسته آن برادر بزرگوار به عنوان مدیر کل نقشه‌برداری شمال شرق کشور را به حضرتعالی و جامعه مهندسان نقشه‌بردار تبریک و تهنیت عرض نموده، موفقیت روزافزون شما را آرزومندیم. ۹۵۲۳۱۱۱۲/ب
جامعه مهندسان نقشه‌بردار خراسان رضوی